

ψίχουλο

ψίχουλο, το, ουσ. [<μσν. ψίχουλον <μτγν. ψιχίον, υποκορ. του αρχ. ουσ. ψίξ], το ψίχουλο· συνήθως στον πλ. **τα ψίχουλα**, ό,τι δίνεται σε ελάχιστη ποσότητα: «όλοι πήραν κανονικά το μερίδιό τους και μόνο σε μένα έδωσαν ψίχουλα». (Λαϊκό τραγούδι: λίγα **ψίχουλα** αγάπης σου γυρεύω κι ως την άλλη μου ζωή θα σε λατρεύω). Υποκορ. **ψιχουλάκι, το**. (Λαϊκό τραγούδι: αυτά τα λίγα **ψιχουλάκια** αν μου δώσεις, σου τα πληρώνω σ' οποιαδήποτε τιμή, και θα τα πάρω και αν ακόμα τα πετάξεις, όπως πετάνε σ' ένα σκύλο το ψωμί).

- αν του δώσεις ψίχουλο, θα σου ζητά φραντζόλα, έχει την κακιά νοοτροπία, όταν κάποιος του προσφέρει από καλή διάθεση κάτι, να καλομαθαίνει και να ζητά συνέχεια πολύ περισσότερα: «πρόσεχε μην ξεγελαστείς και κάνεις το παραμικρό χατίρι σ' αυτόν τον τύπο, γιατί, αν του δώσεις ψίχουλο, θα σου ζητά φραντζόλα».

- ένα ψίχουλο, ελάχιστη ποσότητα: «είναι τόσο πλούσιος, που, αν μου 'δινε ένα ψίχουλο απ' την περιουσία του, θα μπορούσα να ζήσω άνετα όλη την υπόλοιπη ζωή μου».

- ούτε ψίχουλο, ούτε την ελάχιστη ποσότητα, καθόλου, τίποτα: «όλοι πήραν αυτό που έπρεπε κι εγώ δεν πήρα ούτε ψίχουλο».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας